

infecisse, ac longius euagaturā, nī prope sublatis tam perniciosīs controuersijs, ac pulsā Christianā reip, hostibus, in possessionē ueterem labore, uigilijs ac sanguine martyrum comparatam armati cū uexillo crucis puenerint. Permouit tanti uirī autoritas torum cōcilium, permouit religionis honestissima causa, permouit etiam imminēs ceruicibus omnium periculū. Disputati tū acriter inter utriusq; ecclesie theologos est cōceptum. A gra feuerabant Graci episcopo ephesino Pletone Scholario, Dionysio episcopo Sardēsi gra uissimis autoribus spiritus sanctum a patre tantū procedere. Instabant contra Latini, a filio quoq; idem fieri autoritate ueterū theologorum, maxime uero Hieronymi, Augustini & Athanasij id comprobantes. Re autem ipsa adhuc pendente, Florentiam proficisci pontifici & curie uisum est. Ibi cum de re ambigua aliquadiū disceptatū esset, uenere tandem Graci ratione ac Bessariōis autoritate moti in sententiā Latinorū. Is em̄ & si acriter suos primo tutatus est, tandē ueritate illucescēte in orthodoxā ecclesie Romanā nō solū descendit, uerū etiam suos ut idē facerēt, ad salutē disputationibus & graui orationē adhortatus est. Vnū tandē animū, unā mentē, idē spiritus sanctum, pro quo disceptabat omnibus dedit. Venit tandē in concordia, & symbolū Romanæ ecclesie ab Orientali publice decantatur. Solutō demū concilio, imperator Constantinopolim cum suis reuertitur. Eugenius autē pōtīfex cognita Bessariōis singulari uirtute & doctrina, hominē licet absentē ex sententiā fratrū in numerū cardinaliū cooprat. Accersit in curiam Romanā uir amplissimus, ut un⁹ aliq; grites Romæ esset ē Graciā ingeniorū altrice, doctrinā rī inuētrice, quē admiraremini; quicq; uicissim hanc uestrā ciuitatē dominā quondā rerū, nūc collapsam magna ex parte ac ppe dirutā in meliorē formā redigeret, homo certe Romani nominis amantissimus. Accepto autē de more galero insigne cardinalat⁹, ita breui homo ingeniosus & acutus Latinorū mores & literaturā imbibit, ut ex nostratib⁹ unus & nō alibi natus uideret. Frequēbant tunc quoq; eius domū plenā religione, comitate & gra, plenā ingenijs tū Gracis tū Latinis, uiri ex tota curia doctissimi: hos uel inter se differētes uel aliquid quod ad cognitionem linguæ p̄tineret laudātes (ut sit) res sellentes uel, ita attente audiebat, ut ex abundantia ingenij animiq; perspicacia disceptantiū arbirer propemodum fieret. His artibus & ea uigilantia, qua maxime omnes excellit breui effecit, ut qd græcæ antea in quouis gñe doctrinæ p̄ceperat, id latina lingua apte distincte & ornate efferret ac scriberet. His studijs uehementer delectatus, nunquam tū quicq; omisit, qd aut publice ex officio, aut priuatim agendum esset; ad omnia promptissimū ingenij, dexterrimā mentem ita circumferens, ut nil a bono patrefamilias & ab optimo principe differet. Hac tamē insigni uirtute & magnitudine animi permotus Nicolaus quintus, in locū demortui Eugenij pontifex maximus susceptus, Bessarionem ad res agēdas aptissimū & ad omnia mala præcauenda uigilantissimū. Bononiensibus iampr̄o del̄ sauita. Ipartitū intestino bello laborantibus, legatum cum summa autoritate p̄ficat. Is eō proficiscens effusa obuiā urbana multitudo, non aliter ab omnibus inspicitur, ac fidus benignum & salutare a periclitatibus nautis & pene naufragis inspicere ac consulari solet. Quanquam hominis huius quirites maior sit laus, quā fideris; illud enim duas res ue & eo amplius naues benigno intuitu conseruat, hic tantam ciuitatem præclaram quondam Romani populi Coloniam hominum ad arma & literas altricem oculis omnia circumspiciens, mente præuidens ac disponens, lingua admonēs deterrens uel, manu in sanabile uulnus & contagiosum abscondēs, ab interitu & prope ab inferis reuocauit. Notæ sunt ciuitatis clades plusquā ciuiles, dum factio Bentiuola & Cenedula de principatu contendit, alentibus seditionem hinc Philippo uicemomite, hinc Venetis, hinc principē Ferrariensē, instantibus etiam duabus militaribus factionibus, Barchiana & Sfortiana; quæ dominatum appetentes, hanc ciuitatem ueluti arcem Italiæ occupare armis ac fraude persape conati sunt. His enim ac tantorum malorum autoribus ad id seuitiæ uentum est, ut eodem die & Hannibal Bentiuolus & Baptista Cenedulus cum multis utriusq; factionis tota urbe tumuluante uno impetu caderentur, nullo non crudelitatis genere adhibito; & ne ulla requies calamitosis daretur, superuenere sapius externi hostes, ut

hem oppugnaturi, in Bessariōis sapientia ciues ad cōcordiam reuocans, externum hostem rabiū & uoracē a uisceribus ciuium Bononiensium propularet. Respirante dem̄ de paulatim (tantū mali inerat) ab externa ui intestinoq; malo ciuitate, totū sese uir optimus ad componēdos mores ciuium licentia bellica corruptos & labefactos uertit; quē certe hac in re nihil æque iuuat, quā ei⁹ religio, pietas, iustitia, cōstantia, abstinentia, gra uitas comitate cōdita. Hac em̄ ratione sine ulla ui quorundam hominum arrogantiā repressit, libidines extinxit, cupiditates refrenauit, cū fieri haud grauate consueuerit, ut eos mores imbibant hoīes, quos in principe tanq̄ in speculo totius ciuitatis uiderint. Hūc em̄ omnes non priuatas commoditates quærentem, sed publicas: non otio, sed negotio deditū, non somno, sed uigilijs, ita cū admiratione intuebantur, ut beatos se demū fore arbitrentur, si aliqua ex parte Bessariōis integritatē attigissent. Ad huius itaq; mores se se effingentes ex calamitosa felicem breui ciuitatē reddidere. Sublatis em̄ seditionibus, extinctis incendijs, furtis, rapinis, homicidijsq; repressis, perfacile fuit uiro huic grauissimō adhibita facilitate in audiendo, lenitate in dicendo, diligentia in satisfaciendo, populū Bononiensem ad bonam frugē reuocare. Quem enim uidebant iustissimum, quem modestissimum, hunc tanq; de cælo missum, ea præsertim tempestate uenerabantur, colebant & obseruabant. Huic tantæ autoritatī magnū additamur doctrina eius singularis erat, qua perbeatas fieri posse respu. Plato ingenij ac sapientiæ facile princeps existimauit. Doctrina enim potestati adiuncta uel uti ossissimam quāq; naturam mutare posset, nedum bonam ad bene de omnibus promerendum impellere. Hac em̄ facit ut prouinciarū p̄sides urbiumq; non solum se faciles p̄beant in cognoscendis causis, hoībus audicdis, admittēdisq; maiorū exēplo, quorū res gestas legere, uerū etiam eosdem admonet, ut cum ipsi sint optimi suorū cupiditates refrenēt, petulantia reprimāt, avaritiā coercēant; quidē Bessarion maxime obseruauit toto quinquēnio, quo Bononiensī urbi præfuit, ne suorū licentia & cupiditas, qd p̄sape multis accidit, tantæ sapientiæ & integritatis laudē cōmacularet. Cōposito hunc in modū ciuitatis statu, quo iā Bononia. XX. anno felicissime uixit, & nittur gymnasiū uetustissimū negligentia & seditionibus ciuium pene intermissum & collapsum nō modo ædificijs, uerum etiam institutis & melioribus salarijs instaurare: ac restituit, conductis quīs grādī precio liberaliū disciplinarū doctoribus. Ex̄citabat adolefcētes ad studia bonarū artium propofita præmij atq; honoris spe, multos ob inopiā a studijs defecturos liberalitate & munificentiā sua iuuat, & in instituto continuit. Quid plura de amplitudine hui⁹ optimi patris dicā quiritesq; iuste, q̄ prouideret, q̄ modeste, q̄ clemēter Colonia uestrā Bononiensem gubernauerit, crexerit, in pace retinuerit, ex hoc deprehēdi pōt, quod postea more maiorū Bononiensium patronus apud pōtīfices semp est habitus. Illius em̄ ciuitatis legati huc uenientes, hunc hoīem añ omnes adeunt, salutant, consulunt, comitantur, reducunt, quod est maximæ integritatis & continentie signum. At Bessarion mortuo Nicolao. V. cum in locum eius sufficere alterum pontificem necesse esset Romam ueniens, lachrymantibus Bononiensibus quasi a patre destitutus, conclauē ingressus quorundam patrum & optimorum suffragio pontifex designatur: quantum uero oblit maximis imperijs, prouincijs & ciuitatibus liuor atq; inuidia, comprehendit certe hoc loco potest: quidam enim statim suborti sunt leues & uoluptuosi, qui Bessariōis integritatē & modestiam ueriti, dicerent suffragia uitio iniata denuo repetenda esse. Non obstitit uir optimus, quo minus id fieret, existimans quod uerum est, pontificatum sua persona plus indigere q̄ se pontificatu, ad integram gloriam qua profecto carere iam non potest: eo enim existimationis & famæ uir amplissimus deuenit, ut nulla ei ulterius dignitas ad ueram felicitatem sit requirēda. Dolere nostram uicem & totius reip, Christianæ non eius debemus, quod tali caruimus principe, & hac potissimum tempestate, qua præter externum hostem, qui ceruicibus nostris armatus continuo imminet, avaritia, libido, ignorantia; dei atq; uenerum hominum contemptus, intestina & grauissima mala nos urgent, opprimunt, enecant, nemine iuuante. Hoc pontifice indigebat religio Christiana lacerata, non minus a uitijs nostrorum, quā

ab externo hoste, ut aliqñ respiraret; hunc pontificem mores nostrī requirebant omī ex parte labefactari; huius pontificis opera indigebant bonarum artū studiosi, & in quauis facultate industrij, qui nunc tanq̄ prophani contēnuntur, reñciuntur, eliminantur. Non destitit tñ Bessarion Calistum monere & hortari, ut interposita autoritate pontificatus, sauientem hostem à ceruicibus Christianorum propulsaret. Ad hoc quoq̄ bellum adhortatus est Alphōsum Arragoniæ regem, dum à balneis puteolanis quæ adierat ualetudinīs causā, Neapolim proficiscitur. Ad cryptam Neapolitanam rex magno comitatu honoris causā Bessarioni sit obuīam, eumq̄ nullo non comitatis & beneficentiæ genere adhibito, in urbem ducit. Acceptum laute & magnifice abeuntēq̄ eodem semper & ueneratus & prosequutus est uultu. Mortuo deinde Calisto Pius secundus in eius locū susceptus, conuenit Mantuanum adhortante Bessarione Christianis omnibus ad certā diem decreuit, quo omnium principum & populorum consensu bellum Turcis indiceret. Conuenere eō principes multi aut legati regum aut principum, quos Bessarion post Pium pontificem ad tantum & tam necessarium bellum eleganti oratione quam in manibus habemus adhortatus est. At uero cum huic tanto apparatu Germanorū principum inter sese bella obstarent, eō mittere Pius Bessarionem uirum grauissimum legatū instituit, qui rebus in Germania compositis, imperatorem Federicum ac reliquos principes ad bellum Turcis indictum adhortaretur. Vadit uir optimus, licet ualetudinarius etiam hyeme instante, quō Pius impat: Venetias Pado amne primum delatus ducem ac senatum ad suscipiendum tantum bellum adhortatus, in Germaniam honesto magis quā lauto & eleganti comitatu flectit iter. Sauiēbat tñ hyems februario mense in Germania potissimum, quæ regio frigidissima est. Vexatus itaq̄ cū uentis tñ imbris, tum nubiuis ac prope continuis, nullum diē intermisit, quo ulterius non proficisceret: & cū ita re pedibus equi præ glacie uix possent, uehiculo Germanorum (quod trahā uocamus) non uectus, sed tractus est. Tandem uero post labores prope infinitos Norimbergam uenit, obuīam prodeuntē honoratissimo quoq̄ ciue, prodeuntibus episcopis ac toto clero, Urbem ingressus literis statim ac nuncijs principes Germaniæ ad se uocat: populū q̄q̄ Norimbergensem ut idē faciat, longa ac graui oratione adhortat, id uelle ostendens deum optimū maximū, id Pii pontificē, id res Christiani populi afflictas prope ac profligatas. Supuenere autē non ita multo post autoritate sedis apostolicæ & tanti uiri fama moti principes multi, uel principū oratores: hos em̄ in cōuentu audita controuerfiarum causa, ad pacē & concordiā multis ac maximis rationibus reuocare sapenūmero conat⁹ est. Quid nō cogitauit, qd non egit, qd non dixit Bessarion quirites, quo pacē inter diffidentes componeret: aderant principes multi, aderat cardinalis Augustensis, aderant episcopi quidā, aderat Albertus Brandiburgensis marchio, aderant legati Batouariæ ducis: hos duos principes inter se maxime dissidentes odio prope ingenito, & monere & rogare & obsecrare uir optimus non desinebat, copiosa & graui oratione de pace habita, quā paulo antē cum admiratione legimus, ut depositis simulatibus & odijs de bello Turcis inferendo unā cū pontifice & imperatore cogitarent. Ecce dū in consultatione essent, literæ ei à legato Pannoniæ sancti Angeli cardinali redduntur, quibus fit certior, pugnam cū Turcis esse, & Pannonios graui plio supatos cessisse, piculumq̄ imminere ne hostes uictoria elati, longe ac late omnia occupent, uasent & diripiant. Tum Bessarion la chrymabundus ac uicē Christianæ reip. gemens, breuiter clades oēs nostris illatas commemorat, imminens periculū ondit, pacē & concordiam proponit, quo liberius & tutius cōiunctis armis & copijs ire in hostē ferocē & recentī uictoria exultantē liceat. Cum autē Norimbergæ nil fieri uideretur, quod eō propter distantiam proficisci rhenani principes grauantur: maxime uero Palatinus comes, transferre conuentū Vuormatiā legat⁹ instituit, ne quicq̄ intentatū relinqueret, qd ad sedadas lites prineret. Ventū est tandem post multa & grauissima picula Vuormatiā: neq̄ em̄ pagrare Germaniā sine p̄sidio militari licet: quod ap̄ eos (tñ ualet cōsuetudo rapinæ) & latrocinia quodāmodo concessa uidēt. Suscept⁹ benigne à Vuormacēnsibus Bessariō, legatos tñ impatoris tñ aliorū prin-

cipum ad se uocat, quid sit agendum proponit. Disceptratur nec semel tantum, sed iterū ac tertio. Mittit episcopos uiros grauissimos & optimos, quos secum habebat ad uicinos principes, ne quid omitteretur, quod ad concordiam faceret. Vbi autem nihil fieri tāta sollicitudine uideretur, monendo rogando obsecrandoq̄, Viennam proficisci ad imperatorem instituit, oēs adhortatus ut eō se propere cōferant, arbitrar⁹ Cæsaris presentia & autoritate rem optatam ex sententiā confici posse, magnis quidem atq̄ asperis itinerib⁹ eō tandē uentū est. Fit obuīam Bessariōni imperator ad mille passus, eumq̄ nullo nō adhibito honoris genere in urbem ducit. Data est tantummodo dies quiriti: Postera uero cum legatus ad imperatorem, contra imperator ad legatum proficisci honoris causa cōtenderet, peruenit imperator ad Bessarionē pergens: quo cum & de pace componenda inter Germaniæ principes, & de bello Turcis inferendo longissimus & grauissimus sermo est habitus. Cum itaq̄ principes & legati multorum uenissent, de eademq̄ re q̄ sapientissime omni conatu frustra tractatum esset, proposito ipsius prouinciæ emolumēto & honore, redire tandem in Italiā lucem felicissimam legatus instituit, ne frustra & tempus & corpus ualetudinarius frigidibus & labore itinerum ac tædio animi consumeret. Inter exteras gentes græcis ac latinis natura infestas, periclitatum est sapius, dum temulentis & armatis non solum in agris, sed in urbibus grassantur. Viennæ autem ubi potissimum gymnastici quauis licentiā & perulantia utuntur. Rediit tandem post biennū Bessarion uester quirites, ut quē absentē Roma desiderabat, cupiebat, & uotis optabat, presentem deniq̄ intueret, admiraret, ueneraretq̄ ut ecclesiæ Romanæ unicum cōsolumen, & patriæ uestre parentem. Non destitit tamen uir optimus & sapientissimus Pium pontificem hortari, ut p̄ssimum bellum iam antē cōtra impius decretū amplecteretur. Hanc ob rem cum Pius Anconam, unde moturus erat in hostem proficisci instituisset, ibiq̄ classē undiq̄ uenturam à Christianis expectaret, Bessarion ad Venetos propere contendit sedis apostolicæ legatus: cuius autoritas tantum ualuit, ut & ducem & factum ad id bellum impulerit: Paratæ triremes à Venetis sunt, dux classis proficiscitur, nauigat Anconam, eō & Bessariōni senex ac imbecillis ob ualetudinē cum triremi sua impensa structa & armata contēdit. At uero in tanto apparatu Pio pontifice mortuo, cū omnes passim dilaberentur, ipsē quoq̄ Romam ad inuenda pro nouo pontifice suffragia reuertitur: quo creato, cum omnia ad oculum spectarent, ingenio suo & doctrina fretus, quicquid oculi in rebus publicis dabatur, totum id ad scribendum contulit, homo omniū solertissimus. Cum prodesse coram amicis autem periclitantibus non posset, eos literis pietatis & humanitatis plenīs admonuit, erudit, à malo deterruit; ad officium si qua in re deliquerunt, reuocauit: harum extat numerus prope infinitus, tum græce tum latine scriptarum. Duas scripsit duorum locorum laudationes & patriæ trapezundos & Isthmij, adeo eleganter & absolute, ut prouinciæ ipsæ & benignitate cæli & hubertate frugum omnium & portuositate littorum, atq̄ hominum ingenioforum & fortissimorum copia, cuius prouinciæ conferri posse uiderentur. Non dico q̄ doctē q̄ memoriter horum locorū respu. & quicquid in his tum bello tum pace gestum sit, commemoret, describat, nolet, facit id quidem adeo ingeniose & accurate, ut res ipsæ non descriptæ, sed ab eodem institutæ & gestæ uideantur. In consolationibus tribus quas ad imperatorem Constantinopolitanum in morte uxoris habuit, ad constantiam & fortitudinem hominem ipsum pluribus rationibus reuocat, uerbis grauissimis & sententijs, ostendens nil noui eius maiestati accidisse, cum mors omnibus sit, non dico cōmune malū, sed recepta uulū à malis, si bñ ac cōstanter uitā duxerim⁹, quæadmodum reginā ipsam uiuissē ondit. Cōsultauit acerrime graui & copiosa ofone eos, q̄ p̄tinacit nimis asseruerat dictū illud Iohānis de Petro, sic eū uolo manere qd ad te, cū dicēdū sit, si eū uolo manere qd ad te. Hoc autē p̄bar & doctissimorū hominū autoritate, & græca lra q̄ Iohānes euāgelistū scripsit, et latina locutiōe, à q̄ mod⁹ ille dicēdi lōge abhorret. Sed adeo copiose i aduersariū surgit q̄ rites, ut nullū p̄pe erratū aut uitio interpretū cōmissum, aut negligētia librarioꝝ, aut incuria legentū, in tota scriptura sacra p̄termittat. Apit oīa, disputat, refellit, docet, Eodē

dicēdi ac disputādi torrente Ephesini episcopi opinionem, asserentis spiritum sanctum à patre tantum prodire, acerrime confutat. Sancti Bessarionis unde ipse nomen accepit patriæ parentis ac patroni uitam diligenter ac copiose scripsit. Sancti Francisci ordinē, cuius patronus habetur constanter ac sapienter tutatus est. Non est passus quempiam bene de genere humano meritum maledicentia post mortem lacerari. Vnde acerrime in calumniatorem Platonem insurgit eo uolumine & quidem diuino, quod nuper magna cum uestra expectatione edidit. Quam grauis sit in laudando, acerbis in uituperando, in sententijs argutus, in disserendo subtilis, in confutando acer, ex hoc libro comprehendi potest, in quo rerum omnium diuinarum atq; humanarum sciētia, tanq̄ in sacrario reposita uidetur; hinc est certe q̄ hauriant theologi, philosophi, mathematici, oratores, dialectici, & quoduis genus hominum ciuiliū ac studiosorum. Nullam sectam philosophorum prætermittit, quā non notet; qd̄ quisq; dixerit, quod probari improbari ue posset, ostendit; ut Pythagoræorum nimiam pietatem, Cynicorum rusticitatē, Stoicorum austeritatem carpit, ita Peripateticorū & ueterum Academicorum mediocritatem laudat; extollit Aristotelem, Platonem philosophorum principem facit; quo cū plura Christianis ostendit conuenire, q̄ cum aliquo philosophorum; neq; id quidem theologorum nostrorum autoritate tantummodo probat, uerum etiam syllogismo & rationibus, quibus aduersarium ita circumagat & opprimit, ut neq; quō se recipiat calūniator diuini Platonis habeat; neq; quid respondeat obrutus argumentis satis inueniat. Hunc siquidē homuncionem uir amplissimus ita interdum deridet, seruata grauitate dignitatis, ut faueri cogat se non modo intellexisse Platonis mentem, quem hic nouus Carneades imperitia, turpitudinis, inconstantiæ arguit, sed ne linguæ quidem græcæ proprietatem tenuisse, cum ipse græcus sit, & Platonis leges nō latinis facere, sed deprauare conar, philosophi sententias euerterit & obscuriores reddiderit. Quanta fuerit huius audacia quis rites animaduertite quæso. Hic enim ac si in quauis scientia, doctrina & antiquitate solus doctor gentium & magister haberetur, solus peragrasset orbem terrarum discendi causa, quicquid ubiq; arcanum & recōditum est, ut Platonem & Pythagoram fecisse intelleximus. Solus in publicis Europæ gymnasijs Gorgiæ, Leontini & Archelai morē à Socrate derisum usurpasset, quæstionē scilicet in conuētū & corona hoim poscēdi & iubere dicere; qua de re quisq; uellet audire, non eo temeritatis progredi forme debuisset, ut doctissimum Aristotelem cum diuino Platone, discipulum acutum cum amplissimo præceptore conferret ac committeret; huius tamē audacia nil nobis obfuit quirites, imō uehementer profuit; & si cui licet optare ut aliquis peccet, id certe nobis adeo præcibus exposcendum fuit. Hac enim indignitate concitatus Bessarion, omnem omnium philosophorum qui unquam fuisse sententiam explicat, & quod maxime optandum erat, doctrinam & mētem Platonis à nemine fere iuniorum cognitam, ita explicat & aperit, ut per facile appareat omnes sectas, quæ sanū aliquid sapere uidentur, ab ipso Platone tanquam perenni & huberrimo fonte manare. His rebus quæ grauissimæ sunt & totum hominem prope requirunt, intentus pro tempore Bessarion, nil tamē unquam omisit quod ad officij cardinalatus pertinere. Rem diuinam & domi & foris nunquam intermittit. Senatū frequentat, in quo secundus à pontifice habetur. Sententiam in cōsulationibus grauitat, et constanter è repu. Christiania tuetur: clientibus & familiarib; apud pontificem patrocinium suum præstat. Circumuētos malorum fallacijs adiuuat, bonos & doctos ad meliorem fortunam & honestiorem dignitatis gradum cōmendationibus suis grauissimis ac proprijs facultatibus interdum erigit, familiam domi alit, in utraque lingua eruditissimam & in quauis facultate doctissimam. Vestri illi maiores quirites uel ros doctissimos in contubernium suum recipiebant discendi & philosophandi causa, ut Scipio Aphricanus Ennium poetam, Panætium philosophum, Polybium historicum, Luculli Catones & Hortensij Archiam poetam, Cicerones Gratippum philosophi, Cn. Pompeius Lenæi Libertum, Augustus Cæsar Apollonium Pergamenum; multos qui id fecere non de Romanis tantum, sed etiam de externis cōmemorare possem. Hæc

tamē Bessarionis sit præcipua laus, quod suos non religione tantum & moribus ad bene uiuendū instituit, uerum etiā literatura, eruditione, doctrina ita imbuit, ubi à negotijs publicis uacat, ut inde quemadmodum quotidie cernimus, multi & quidem docti, tanquam ex uacuo Troiano (ut de Ifocrate ait Cicero) continue prodeant, ac plures prope quā ex reliqua Romana curia. Quid deest Nicolao Perotto archiepiscopo Sipontino, quod ad mores & doctrinam faciat? Grauis pro dignitate, comis & humanus; scribit ac dicit elegatē & copiose; sed qui Græca Latina melius faceret, nemo adhuc ætate nostra inuentus est. Quanta sit Theodori Gaza uiri optimi doctrina & eruditio tū græca tum latina, ex hoc uel maxime deprehendi potest, quod omnes bonarum artium studiosi de aliqua re ambigentes hunc aduēt ex tota ciuitate ut oraculum totius eruditionis ac disciplinæ. Hic & si Græcus sit ita latine scribit, ut nullam hospitis speciem præferat. Non est omittendus Iohannes Gattus theologus philosophusq; insignis, nō Valerius Viterbiensis eruditione, doctrina cum quouis optimo ætatis nostræ medico conferendus, non Andronicus Græca & Latina lingua apprime eruditus. Sunt & in eius contubernio qui pontificum ac ciuile ius, quicq; mathematica optime teneat, subsequitur & iuuenes quidam, qui ualidiores facti tanquam generosi pulli & ex optima prole sumpti, nō tubam aut campanam reformidabunt. Hi fructus obruunt undiq; ad hubertatē non minus ciuitatis, sed totius puincie Bessarionis opera & impensa; qui non una in re tantum liberalissimas manus, sed in pluribus circumfert, Miseratus Græcorum calamitatem, multa nummū milia aureorum pro redimendis captiuis expendit; puellas multas inopia parentum marito carentes ære proprio dote facta nuptiū collocat, Inopes & ualeudinarios continuo iuuat; ædes sacras aut instituit, aut collapsas uetustate reficit; quod indicat templum apostolorum in urbe, ubi sacellum sibi condidit, & secessatibus congruentem, ut neq; melius quisquam, neq; modestius in urbe habitet. Accedentes & quidem frequenter libenter admittit, audit; & quod fieri ab eo amicorū causa potest, doctorum præsertim; quorum patronus est, id se libetē facturū repromittit. His uero de suo tantum interdum donat, quantum ei per domesticas impensas licet. Bibliotheam Græcam triginta milibus nummū aureorū emptam Venetijs extruxit, ne omnino Græca literatura deficeret. Vidit enim eam urbem propter uiciniam & nauigatam onem Græcis à Barbaris uexatis esse percōmodam. Ornabit et hanc uestram ciuitatem latina supellectile, si ei aliquandiu uiuere licuerit. Hunc itaq; hominē quirites, quod sua singulari sapiētiam, constantiam, fidem, pietatem, fortitudinem, humanitatē, gratiā, eruditionē, doctrinā, facit quo minus Socrates, Platonēs, Aristoteles, Gracchos, Numas, Varrones, Brutos, Sulpicios, Catones uestros desideretis; Hunc inquam omnium hominem bene de optimo quoq; & industrii meritum, colite, obseruate, ac frequentibus laudibus celebrate. Hac ratione (tanta est autoritas uestra) & bonorum ingenia ad uirtutem excitabitis proposita gloria, optima ad excitandos homines calcaria & malos à uitio deterrebitis, cum à uobis posthaberi aut notari flagitiosos dedecoris ac turpitudinis nota uidebunt. Ego uero maximas uobis gratias ago, qd̄ me audire quouis mō loquentem uolueritis, maiores tamen habiturus, si uos quoq; Bessarionem patrem amplissimum quouis pconio dignum laudibus uestris, quæ grauissimæ sunt celebraueritis.

B. PLATINAE AD PAVLVM II. PONT. MAX. DE PACE

Italiæ componenda atq; de bello Turcis indicendo, oratio.

I cui unquam pro conseruata una atq; item alia ciuitate gratiæ sunt actæ, ea hoc potissimum tempore Pauli ponti, maximilauis est, qua uel laudatissimum quenq; iure ac merito antecellat. Is enim consilio quouale plurimum, prudentia qua cuncta moderatur & regit, constantia cuius adminiculo ut firmissima ancora non solum Petri nauicula ad pcellis & fluctibus tuetur, uerum etiam uitam omnium nostrum, bona, fortunas, parentes, liberos, domicilia, ciuitates, Italiā rotam, Europam ex flamma, ferro

diet, pariet tandem quod iamdiu parturit, tot conuentibus ob hanc rem in Germania habitis, te solum omnes intuentur & inspicunt ituri quoquod imperaueris. Tolle itaq; uexillum sanctissime pater, & ut optimum ducere par est in hostem signa moue. Hoc ut facias te deus ipse adhortatur, monet, impellit, hoc pietas, hoc religio, hoc humanitas, hoc denique illogis calamitates quod dominatum & potestiam crudelissimorum Barbarorum tot annos patientur, uideor audire eorum gemitus, uidere lachrymas, supplices manus ad te porrectas, ut eos a pœnis, à cruciatibus ab omni genere saeuitiae, à seruitute ipsa morte grauiore tandem pro tua misericordia & pietate liberet. Hoc bellum etiam Christianam rem, pene labantem confirmabit beatissime pater, & tibi gloriam cum aeterna laude pariet.

Diuerforum academicorum panegyricum parentalia B. Platinae.

Prosper spiritus Viterbiensis in morte Platinae epigramma:

Quod vires pontificum sacras & gesta piorum,
Quis ducum uitas nobile fecit opus,
Quisq; modum docuit, quo laudat honesta uoluptas,
Et quo ne iuuenes torquet acer amor,
Plurisque que longum est properans censere uiator,
Omnia siderae pignora mentis erant.
Vixit adhuc Platina: & quamquam concesserit orco,
Ius habet in uatem Parca suera nihil.

Prosper spiritus Viterbiensis ad Demetrium Platinae funus curantem.

Concordes homines uterq; doctus,
Sed Demetrius eruditus a te,
Est uates Platina tuis dummus
Formatus digitis, bonas ad artes
Vidi ueritatis omnium fororum,
Qui curat tibi busta diligenter.
Tyromis pia lauraeque culti:
Nunquam prodidit elegante lingua,
Mens tantum sapientiam patroni
Quantum mi Platina tuus minister
Celo laudibus imminens supremis.

Angelus Capanus in paratione Platinae.

Duere si longe didicissent stamina uite,
Parcere uel cuiqua fata seuer a nimis,
Nobiscum Platina plures uicturus in annos
Mansisset, nostro grauis & usq; ioui:
Nunc illum esquiliae, nunc illum desert ademptum
Custodem Sixti bibliotheca sum.

Vinct inextinctum nomen dum Roma manebit,
Dum Pape sedes, dum caput orbis erit.

Carolus Berardus Caesenas.

Epitaphium B. Platinae.

Romanum (heu dolor) eloquium, musq; latine,
Quo Platina hoc paruo condita sunt tumulo.
Consolatio ad amicos,

Quid Platina pia turba gemis tibi nuper ademptum?
Non obijt, cuius nomen honosq; manent:
Parte sui Platina est multo meliore superstes,
Fama uiget terris, spiritus astra tenet.

Manilius Rallus.

Demetri lachrymas piosq; fletus
Nec non tristia iusta quae merentis
Patroni parat osibus tuato
Spectator gemitu nouoq; planctu,
Doctae quo Platinae excidentur umbrae:
Res haec officiosa, nec pendenda,
Quam cum sanore postulant sepulchra,
Vixis quam cupit osibus referri
Quocumq; ad hygas uocatur umbras:
Quod si fletueris haec dolenda iusta,
Degas secula longiora iusto.

Platinae bibliotheca Praefecto Sixto. IIII. pontif.
Max. ob eximiam ueritatisq; linguae eruditionem, ceterasq;
perspicuas animi et corporis dotas in primis charo, qui cum
maxime uiuere debuisset, satis iniquis praereptus est. Deme-
trius, Lucentis, Alumnus, Patrono, B. M. parentant.

Bartholomaeus Aristophylus in parentaliis Platinae.

B. Platinae excellentis ingenij uirum: & qui literas a
suis plurimum uindicauit: quando uixit ita colui atq; obset
uasi, ut merito me redamauerit. Igitur ubi hois morte resci-
ui, ut filium deuit dolore confectus sum. Bibliotheca pontifi-
ciae, cuius ille cura modestissime gesserat, mox praefecit me
Pon. Sixtus idē mihi cubiculum ē, qđ illi ante fuerat. Id ego
cum primū ingressus sum quodam horrore obrigui, lectus, li-
bri & uniuersa suspexerunt eius memoriam excitabant: deniq;
quocumq; aciem dirigebam, illius maestas oculis obuersaba-
tur: itaq; dolor uires quas mora minuerat iterum assumpsit,
& recrudescere uiduus quod nondum cicatricem obduce-
rat. Inualuerat moror, & matore impetu indices seuebat,
sensere id manes pientissimi, & pristinae charitatis non obli-
ti, sepius assumpto corpore augustiore forma, non commi-
ti uerum sentienti & intuenti apparere, tristitia confecti
solati sunt: & quo dolendum non esset, apertissimis argu-
mentis & rationibus comprobant. Quonia uero non mi-
nore desiderio nos tabescere plane intelligo, eadē uobis quā
iusta persoluistis cōmuniā esse uolui. Verum quo maiorē au-
toritatem habeat oratio, Platina ipsū conuuius alloquentē
fecimus: neq; uero cuiquam mirū uideatur, si qđ in uita for-

tasse non consueuerat) heroico cantet. Id enim in elijs dum
Orpheum & ueteres poetas emulatur, in praesentiarum se-
pse usurpat, sed iam ipsum suam sententiam explicantem au-
diamus:

Quimodo grata meo cineri pia thura dedistis,
Et dulces lachrymas, multoq; natantia fletu,
Faucibus in medijs uerba interrupta dolore
saluete o proceres, & nostri nominis usq;
Turba memor, qua nil melius fundata quirino
Roma iugo, quanta est septemplex maria seruat
Elisij memores sedes, camposq; uirentes:
Quos grae superis animae, quos turba piorum
Incolit, & nunc laudis quos percussit ardor
Deserui tristes, quo nos & fata querentes
Alloquar, & dulces praesens ego soler amicos,
Si pro me genitus, si pro me peiore toto
Luctus & insane ferunt pia numina uoces,
Definite innumeris fata incusare querelis:
Definite, hoc unum mihi numinis instar amici
Extremum munus concede: ponite uanos
Vsq; metus, stendi cesset miseranda uoluptas.
Est mihi certa quies: inemo est felicitior: atqui
Pellar ab elijs, si me mors terruit ipsa:
Stamina si uita mihi sunt truncata dolori,
Si grauius quicquam quam si fata impia forsan
Me remeare uelint humana in pectora rursus,
Arte machaonia uel si mihi uita retisset,
Non me deprendit supremo in limine uite
Atra dies pauidum, dubioque in turbine rerum
Huc modo, mox illic ferri, sed pectore firmo,
Spemq; metusq; omnes spernentem humanaq; passim
Exemptum curis, ridentem gaudia: passim
Ridentem humanos casus & abire paratum.
Mox ubi supremum tenui cum murmure tempus
Affuit, inq; leues scesit spiritus auras,
Non me Thesiphone horrendam serpenibus atris
Cincta caput flammisq; ferens armata flagello
Terruit, atq; Charon nigrantis nauita cymba:
Non me tergeminio latrauit Cerberus ore:
Non ego tartareas sedes, scelerataq; uidi
Limina, non fontes animas, numero ue malorum
Additus inspexi Tyton, saecundaq; poenis
Viscera: perq; nouem disilentum ingera corpus:
Quaeq; habitant miseri loca furuae, & plena doloris,
Audui gemitus, & uerbera, turba nocentum
Que patitur: uerum inde abij leuata reliqui.
Mox ingressus iter, qua dextera semit ducit,
Et qua lege deum solis datur ire beatas,
In uerum elium ueni: qua culta locorum
Splendescit facies, qua non uiolentior aufer
Intonat, & dulces spirant elementis aures:
Qua non stridet hyems, non estas torrida candet,
Autumnus ue nocens pallenti seuit hiatu:
Non zephyri molles, aeternaq; tempora ueris
Floribus exornant colles & amœna uireta,
Nubibus & caelum nunquam praetexitur atris.

Gramine uernat humus, uesitur frondibus arbor.
Semper, & alta comas non ponit populus unquam.
Garrula tum dulces profert philomena querelas,
Et uolucris molli si qua est qua gutture canet.
Non desunt fontes, quibus exundantibus amnes
Prata rigant: blandosq; flumit cum murmure riuus:
His natura locis solito magis, prodiga & ipsam
Se superans, larga & facili dedit omnia dextra:
Vixit hic quicquid fas est spectare theatris:
Quodq; placet forma, doctae ue probatur ab arte.
Hic Decij bello insignes, geminiq; coruscant
Scipidae, et patrie quicunq; accessis amore
Occubuit, pulchra pro libertate cruentus,
Qui genus humanum sibi deuincere merendo:
Improba quos neq; spes torfit, neq; dira cupido:
Qui sanctam coluere fidem, qui iura piungit,
Inq; nefas nullum malefada potentia adegit.
Quis rerum causas, quis celi noscere motus
Cura fuit Phœboq; cohors sacraata poete.
Tum pater Arpinas terras auditis in omnes,
Post quem nostra manus pede libera, grauiq; longe
Subsequitur, lingua celebrat quos fama disertae.
Quos inter Leonardus erat, mihi cognitus olim:
Quisq; iocaris adhuc dictis et sommate Poggi,
Guarinus centumq; alij, quos dicere longum est,
Obuia sit nobis manus haec: effusaq; plausu
Excipit, et magnis exceptum laudibus ornat.
Pontifices sacros recolunt quis nostra pereme
Lingua dedit nomen, quae non damnanda uoluptas,
Quod ue bonum uero est quod falso nomine dictum,
Quicquid est a nostro manauit fonte, priusquam
Deficeret, cur su uena interrupta peracta.
Tum medium excipiunt, et per iuga constituta multa
Arbore: perq; nemo, per prata uirentia ducunt.
Dum loquimur tardosq; gradu per leua uagantur
Gramina, deuentum est lethei ad fluminis undas,
Qua uolucres anime reditur, et in pectora rursus,
Huc illuc uolitant, atq; ipso in gurgite protas,
Protenso latices et lethen gutture potant.
Tum comitem e numero qui me deduxerat unus
Bis summum ue inquit, ter pleno Cynthia cornu,
Quantus erat fratrem formoso reddidit ore:
Ex quo potus aquas, atq; ipso in gurgite lotus,
Hinc iuuenis forma egregius, cui plurima uultu
Grati, cui nusquam liuor, neq; mendacitudoq;
Sanguine concretos artus, insectaq; membra
Ingressurus abijt: nil his quos undiq; spectas
Par fuit in campis illi: non indole quisquam
Floruit, & quali, nulli ue modestia maior.
Atq; pudor praecox, erat haec tua posthuma proles
Te referens, grauis incesu, quin litius oberrans
Velle uideatur blefis proferre labellis
Litterulas, tenerosq; apices: et murmure primas
Balbutire notas abentem turba secunda
Plausibus, et multo conspersum flore secuta est.
Hunc postquam exultans in lucem uenerit aluo
Proditus, excipiant chari tua turba sodales,

Nec cedent in amore tibi, sed sanguinis omne
 Officium implebunt animoq; & mente parentes:
 Præcipue hunc dulci clarus pietate fovabit,
 Te recolens nomenq; tuum Gonzigius heros.
 Purpura puniceo cui tempora uelut amictu.
 Huius ope altitiqui noscet diuina Maronis
 Carmina, & Aonidum Parnasi in uertice fontem:
 Hac ope cognoscet Romanae flumina lingue,
 Et quicquid cantat bene conscia Græcia rerum:
 Moribus & uita te reddet, deniq; talis
 Ut patre te dignus sis, tali tu quoq; nato.
 Dixerat, & rata sunt nam postquam stamina rupit
 Athropos, infontes anime non fallimur, latrati
 Corporis exemptæ laqueis & carcere cæco.
 Causa igitur nulla est, cur quisquam nostra sequatur
 Funera cum lachrymis, seriat seu pectora planctu,
 Me propter mihi certa salus & plena uoluptas,
 Vt uo ego, & argenti positus cum corpore curis,
 Docta per ora uolat uirtutum fama superstes:
 Hoc prohibitas, hoc sancta fides pepere laborq;
 Et ductæ infomes interq; uolumina noctes,
 Hoc Plato sacundus, dedit hoc mihi Musa Menandri:
 Et quæstia diu gemine fastigiæ lingue.
 O decus æternum musarum, & præmia uatum
 Humanis maiora bonis: o pectora multum
 Artibus ingenis excolta, ne gauerat ullus
 Vos procul humanis caput exeruisse superbum,
 Dum superum penetrare domos, dum sidera nosse,
 Atq; uices anni curæ est, lumæq; labores:
 Astorum & uarios cursus uariosq; recessus:
 Cur glaciem Saturnus agat, cur classica Maiors
 Concitet, aut nubes depellat iuppiter astro,
 Cur genus omne colat? Venerem, quidq; erigat alte
 Oceanum, quicquid uel sagax natura recondit:
 Ignauo neq; uult cuiquam uel patescere regni.
 Vos ne homines: potius uel abstrusus corpore dicam
 Esse deos: uel strum in nomen mors improba nullum
 Ius habet, atq; auide correptum mordicus unum
 Oribus & putri terra quod consistit aufert:
 Victura æternum contemptam morte supersunt
 Carmina, & ingenij semper monumenta legentur.
 His igitur quicquid uulgus miratur amatq;
 Cedat, et antiqui uincatur pompa triumphi.
 Cedat Eribræis quod concha recondit in undis,
 Nauta uel eoo quod gestat auarus ab orbe,
 Hæc eadem moneo docti moa turba sodales,
 Hæc animis eadem sortiq; cape site dextra:
 Orbita sit uel stris eadem contrita quadrigis,
 Quædrupedum cursu non dispere meta calestat:
 Este uiri fortisq; animo, male sana uoluptas:
 Frena pati discat, uitiorum semina passim
 Obruta dispercant, & germinet aurea uirtus:
 Sanctus amicitie nexus seruetur, amorq;
 Sic ubi fessa ratis portus intrauerit, & mors
 Pallida non pauido penetrat aut ad intima gressu,
 Fas erit antiqui titulos æquare decoris,
 Sic desiderium nostri quo pectora tabent

Alterna uice sermonum satiare licebit,
 Et simul æternum celo meliore fruamur.

Antonius Militianus in parentalibus
 Platinæ.

Hiccine sunt cineres, hæc nostri funera natis,
 Hoc tegitur duro Platina sarcophago,
 Heu mala sors hominum, miserisq; obnoxia satii,
 Quam fugere in nulla condicione licet.
 Nec quenquam splendor, nec gloria lata tuetur,
 Sanguis uel aut partum dura per arma decus.
 Huic etiam regum est subiecta potentia leto,
 Et ditum mensas mors uiolentia rapit
 Saltem uirtuti sacrasq; colentibus artes
 Debuert tracta parere fata manu.
 Heu potuit Lachesis tam clarum abscondere filum,
 Taliq; in seuo ponere membra pectora?
 Hoc hoc flete nephas & tonditæ pectora palmis,
 Laurigero quisquis cingitis orbe caput.
 Plangite uos mæste toto Libetrides antro,
 Et simul absistis exululate coms.
 In lacum & lachrymas in flebile carmen Apollo
 Vertere, & e fronte laurea ferta cadant:
 Lamentis, gemituq; per omnem Platina Iuliam
 Queratur, uatem fraxinus alta fletat.
 Gorgoneusq; latex hæc tristi & alta susurro
 Biulet, & lachrymas Pegasus ingeminet:
 Sed quæ mæsta parens, quæ tam facunda dolorem
 Exprimet: in tanta præfata mæstitia?
 Non quæ fleuit Ithim, non cerula mater Achillis,
 Non quæ luxerunt Memnona, uel Priamum:
 Non Phacontides, Niobe quoq; clamet ademptum,
 Nenia par tanto nulla futura uiro est:
 Nec teritice curant lachrymas, nec uota sorores,
 Et stygium superat uictima nulla Iouem:
 Atq; ideo potius tumulo pia thura feramus,
 Spargentes albis lilia marmoribus.
 Pinguis aut genium dapibus, manesq; beatos
 Placemus, tales hic petit exequias:
 Certatimq; uiri celeberrimus carmine laudes,
 Et quæ tam clare sint monumenta togæ.
 Pluris erit, quæ si dent Chares mausoleum,
 Deq; suis unum barbara Memphis opus.
 Vel si fingat cum fuluo Lysippus in ære,
 Phidiaca uel gerant marmora culta manu.
 Hæc Platina ætherei cum sit nouus incola regni
 Improbata, et pompe firmata queq; negant,
 Ac prohibet nostras in stetum ducere uoces,
 Et sua percussio plangere fata sinu.
 Lucundoq; suos cultus solatur amicos,
 Atq; ita de cæli uertice letus ait:
 Cresus, Alexander, Xerxes, Darius, Mithriades,
 Scemineisq; Cyrus occidit insidijs.
 Arfacide cunctis, Perses, Masinissa, Tygranes,
 Seleucus mortem sensit et Antiochus,
 Adrastusq; duces, gemituq; in Pergama sortes
 Atidae, mecum turba sepulta iacet.

Quicunq; æneadæ capitolia celsa triumphis
 Ornauerunt, quos nunc longa referre mora est,
 Felices anime bello cum prole, domoq;
 Extremum ut scitis oppetere diem.
 Hannibal & genitor cecidit, ceciditq; molossus,
 Atq; alij quotquot barbara terra tulit.
 Legibus ijs etiam uirtus, sapientia, Pallas
 Fatorum serie subdita iura tenet.
 Draco, Solon ubi sunt, ubi morum norma Lycurgus?
 Gorgias, Plato, Xenophon, & Socrates
 Desuncta septem graiorum lumina, scitæ
 Quattor, & quotquot Græcia sustinuit.
 Splendor & Ausonii Cicero sermonis adeptus,
 Varroq; sic latæ conditor historie,
 Si quos seposuit terrene mors æqua rependam,
 Quorum scribuntur nomina uesper erit.
 Demq; nullius capiti Proserpina paruit:
 Audax & cæli uertice summa rapit:
 Exitus hic idem magnas quoq; conscicit urbes:
 Aterit & ualida pegmata pulchra manu.
 Carthago, Babylon, Numantia, Troia, Corinthus,
 Tristibus exemplis cognita fata docent:
 Quis non Roma tuas ploret collapsa ruinas?
 Quam iuncto pastor findit aratq; boues
 Excisa est moles uenerabilis amphitheatri,
 Et tua Pompei porticus ampla ruit:
 Tempia, domos, arcus, scenas, capitolia, thermas
 Cernite, si fati noscere uim cupitis.
 Quis tot aque ductus, disiecta tot atria? quæ so
 Non doleat? siccas aspiciatq; gemis?
 Deiecit & folio populos & sceptræ potentum,
 In cineres hominum publica iura trahit:
 Assyrijs, Persæ, Medi, Lacedæmones huius
 Fecerunt fortis commercijq; fidem.
 Cecropide quoq; sunt testes, Pœnig; superbi,
 E quorum factu nil superesse uides.
 Et quandoq; uiro potior regnauit Amazon,
 Nunc iacet, & regni pœnitet Hippolyten.
 Roma iterum atq; iterum lachrymis uenit obuia no
 stris,
 Flebilis & pullo conspicienda sinu.
 Quicunq; exoriens celo sol aspicitusq;
 Extremas Gades, herculeumq; fretum,
 Quicq; timet gelidis mergi Cynosura sub undis,
 Et tepidi perflat leniter aura notis,
 Innumeras gentes uictumq; subegerat orbem
 Neptuno, & cunctis sola uidebat aquis.
 Perdidit infelix conuersis omnia satis,
 Et nil tam magno restat ab imperio.
 Quia tibi Paule fuit icisse in uiscera Persen,
 Et quid lugurtham uincere Sylla tibi?
 Perdere tot captos reges, tot in equire classes,
 Hostibus innumeris imposuisse iugum?
 Et mouisse parum ex extremas arma per undas,
 Horum si tandem finis habendus erat?
 Humanis igitur quæ sit fiducia rebus
 Pendite, nil firmi Cynthia subter habet.

Occidit omne quod est quocunq; autore creatum,
 Omnibus est finis, metaq; principijs.
 Ergo quid à uobis tam triste Platina stetur?
 His ego quid lachrymor subditus auspicij?
 Natus homo moriturus eram, calcandaq; leti
 Semita, styxq; mihi prætereunda fuit.
 Huc semel à cunctis ex mundi luce migratur.
 Hos mane, hos sero, uesper nauta uocat.
 Gratia dijs aliquot spatijs, uitæq; diebus
 Functus ad has undas et uada nigra feror.
 Mercurij quod eram cultor Phœbiq; sacerdos
 Vixi magnatum clarus amicitijs.
 Sumq; per Ausonia fama notissimus urbes,
 Atq; aliquid studij sunt monumenta mei.
 Consilio ut potui multos opibusq; iuuaui,
 Exijt à factis lesio nulla meis.
 Me non ambitio fucosq; gloria rerum,
 Sed sancta tenuit in probitate pudor.
 Sic mihi fatalem secuit bona uuo capillum,
 Et cecidi iamam sorte iubente senex.
 Et quod singultus lachrymasq; in gaudia uertat,
 Aeterna cæli luce domoq; fruor.
 Ambrosia felix, dulci quoq; neclare uescor,
 Esse quid hæc matus condicione potest?
 Gratia fidere patri qui talia reddi
 Præmia, et humanis astræ dat officijs:
 Hæc monuit sacra uenerandus Platina uoce,
 A folio meritis conueniente suis.
 Nos ideo comites fletu, lachrymisq; remisissis,
 Spargamus sacris thura merumq; focis.
 Soluamusq; deo grates quem Platina cultum
 Ex animo letus suscipit et fruatur.
 Vtq; uiri scum manes super axe quecunt,
 Umbræq; uti sacris gaudet in Elisijs
 Sic lapis iste precor feliciter obteget artus,
 Et sit consumptis ostibus urna leuis.

Iohannes Baptista Almadianus Viteris
 bicnis.

Agitur nunc annus ab hinc fere tertiusdecimus, ex quo
 ego Platinam colere incepi: uentitabat enim ipse frequen
 ter ad ædes Bessarionis, ubi ego tunc studiosior literarum
 moram traheram, atq; in illa doctissima academia, de lite
 ris, quæ egregij illius cardinalis uoluptas erat, ac bonis ar
 tibus facidissime semper discerebat, ceppi ego ex illo præci
 pinus hominem suscipere: et quod contra euenire solet, postq;
 penitus in spem, iudicis magis sum eius ingenium ac scul
 tatem admiratus: quæ obseruantiæ eatenus perseuerauit,
 quatenus ipse uita defunctus est: quo tempore (profitebor
 enim ingenue animi mei in amicorū casib; imbecillitate) tato
 sum dolore affectus, ut nunq; eque aliàs: atq; idcirco in eiu
 monodia conscripsi: in qua remotis arbitris, hoc est ueris
 lachrymis, dolori cōcepto, laxatis frenis indulsit: hæc nos ter
 Demetrius Lucæsis q; nō mediocre me habet impūi iubeat

edere: cui fuisset certe refugatus, nisi iniquum censerem non est obsequi, qui omnibus est obsequensimus. Adest igitur animis obsecro, et fauete.

Io. B. Almadiani Viterbiensis, in Platinam Monodia.

Accipe deserti supremum munus amici, Musarum linguasq; parens, tibi carmine tristis Exequias pius ante rogos, ac flebile preesto Officium, demens hebetet mea pectora quauis Luctus, et insano percussa dolore tremiscant Corda licet: crebrisq; mihi singulibus ora Impediunt lachrymae, tamen in tua funera moestus Debita iusta pater, mea dona nouissima soluo: Non tibi apollinea festus de more sacerdos, Fronte comam necesse, hederis, ne sequacibus adito, Sed mihi taxus iners, bustisq; decora cupressus Tristitia ferat, praetereunt tempora ferto: Nō ego Amycleos numeris imitabor olores, Nec solito clauore canam si quando potentum Fada uirum, superumq; libens praeconia lusi, Sed strigis insusos lectabor pectine cantus, Mœstiaq; discoridi stridit nenia chorda. Flebilibus sine more senis, et Apolline nullo Conquerar: o quondam uatum tutela piorum Phoebe pater, quena fortuna inimica maligno Eripuit sacris tua numina uatibus ausis? Non poterat herbis site facit esse potentem Turba, salutarerantq; tenes clementior artem Aonium seruare nimum, qui delphica semper Carmina, qui lauros pius et pœana canebat? Qui si te forsitan superum responsa ferentem, Inhabilis Delos, seu te parnasia rupes, Aut tunc euboicæ tenuit Coryna Sibylle, Non potuit medica serpens epidauris arte Adueniens, natusq; patris mandata facessens, Delatas implere uices, et flamina uati Longa uel indociles stetu mulcere sorores? Quō pœan, quō prisca amoris, iā nulla tuorum Cura subit, linguasq; sacros auersa poetas. Proh dolor, et note ceciderunt pectore lauri. Occidit ergo pater: iā te Platina inclyte rapto Heu quid agas? quō me crudelia numina uertant? Iratus Musis, etiā mihi iā piget aui, Iā sine te, nil uita uiuat: properate ministri Deorum uittate caput: date manibus amplis Inferias, nil fata moror, stimulisq; uocatae Mortis agor: sanctoq; uelim comes ire parenti. Siccine me miserum, uita dignissime uates Aspicio imposuim pheretro? heu tua pallida textit Ora lues, ubi grande decus: uultusq; sereni Dignus honos? et que quondā uenerāda decensq; Canities in honora manet: iuuenilibus amnis Calliope merita quā cinxer at enthea lauro? Infelix, tua phoebeo radiata tenore Lumina per petuis clauerunt fata tenebris? Num frontis uigori iste tuae: grauitasq; modiusq;

Ingeniusq; pudor, faciesq; habitusq; uerendi, Gratia et in toto dignisq; corpore membra, In cineres abitura iacent? o seua tonantis Numina: luxisses utinā mortalibus unguā Atra dies, pyliam meritum superare senectam Opprimis: et latum fama qui peruolet orbem Angusto clausum spatio breuis urna tenebit? O superi, smarias potuit que uiribus amplis Eloqui mulcere feras, erebique ministros Fletere lingua silet: que nā tibi Parca loquendi Neclareum preclusti iteri quis presit et ora Vnde faui dulces, et himeta mella fluebāt: Praeterea tua certa fides, nec fallere docta, Recta animi requies, atq; inconsecta nocēdi Corda, sed una fauens cunctis et amica uoluntas. Affectusq; boni, uel que fugit inclita terras Iustitie spectatus amor rectisq; cupido, Cautaq; simplicitas, castiq; modestia mentis, Et nunq; magno constantia iusta timore, Quā nullo ualuit confringere fulminis ictu Fortūne uariatis opus, seu carceris atri Pedor iners, munitasq; trucis uox dira tyrāni. Quid referat, pectusq; memor quo cuncta tenebas Quis strigis insusos lectabor pectine cantus, Priscorum monumenta uirū, quos barbara tellus, Argolicum uel solum genuit seu mitia rura Falcifero regnata seni, que sidera celo Fixa manent, et que conuersa lege uagantur: Quam mare non ausis metas transcendere, uel quem Parrhasis occiduo nunq; cadat uersa profundo? Tu terras spatiumq; maris, tu lumina nosti, Acoliasq; domos, tu consersis utile honesto, Et latio doctus, ueteres ostendis Athenas. Ingenij dotes ne querat: te graeca putasset Ora suum, tua mæonio quem scripta cothurno Contigis: aut docte tibi uox fluit attica lingua. Nofceris inq; uicem latio de sanguine, quum tu Andinos emulare sonos, et carmina condis Laurigero discenda deo, pedibus uel solutus Dicendis sublime genus, sectaris et artes, Consulit Ausonij, ueneratur maximus orbis Ingenij monumenta tui, quae clara uigebunt, Dum linguae latialis honos, dum littora Tibris Lida pater subeat, dumq; inclita Roma manebit: Docturumq; oculos, auresq; moraberis, et te Posteritas uentura colet: meliore tuiq; Parte superstes eris, nec te libitina rogasq; Opprimet: eternum uel decus tua nomina condet. His tibi pro meritis, quātos Fraciscus honores Progenies Gonzaga dedit, que maxima floret, Italiae praecleara domus: qua Binius ampla Mitis arundinea complectitur arua corona. Is tibi parua licet priscae prope culta Cremonae, Te sta forent, natale solum tamen illi serbat Te consanguineo solitus conferre Maroni. Magna bianora superas cacumina terrae. Is tibi primus opem placidi quosq; dona fauoris, Ac studijs fomenta tulit non parca benignus,

Atq; iter ad titulos, et nomina clara parauit, Quas subito maiora serunt tibi numina: nāq; Florentem studio, missisq; Helicon clement Pontificis te cura uocat: tibi protinus ingens Aula patet, magnisq; habitas in sedibus hospes Gradior: angustiq; colis fastigia tecti. Mox tibi pontificum uitas, ac gesta recensens Das studij documenta tui, tibi quaeritur ingens Gloria, miratur iuuenes, tua scripta senesq; Certant, et magno passim celebraris honore. Ecce autem in seculo properas Rhannusia motu, Atra genas, oculosq; gerens immane micantes, Parcarumq; colos, et magni flamina uatis Occupat: et manibus facinus crudele nephadis Importuna secat: mox ut uaccinae liguent Immiti percussa noto: seu uulnere pati Vomoris, et flexa terrae ceruicce tumentur: Sic pius abrupto defecit flamine uates Protinus: et fundit dum uerba nouissima, sensim Palluit, eternoq; rigat sua membra sopore. Tunc igitur uento flaret dum fata secundo, Dum melior fortuna redit, propiusq; ueniret Latior hora cadis: magno quem perdis alumno. Heu quantum tibi Roma perit: peperere triumphos Aniqui latio proceres, ac barbara colla Romano presere iugo: maiora satendum Mura: quis tantum, ne tu, licet hoste subacto, Barbara Roma fores, dedit hoc tibi Platina donum. Hoc Platine doctrina dedit, laegete quiritum Docta ceterua uirū, lamentaq; tristia seuis Verberibus percussa sonent: ferus inuadet orcus Murae tāta tibi: latialis gloria linguae Occidit, a fletorq; bonus: date pectore questus, Et mecum largos oculis vorantibus imbres, Magnae parens: nā triste chaos, neq; terra uidebis Tartara, tergemini uel reus canis ora timebis: Tu pius elisys potius spatibere capis, Infiges inter cuneos, ac docta parentum Agmina: et egregios animis heros, et inter Infontes animas, uenerabilis umbra sedebis: Sine q; ipse reor, merito sua sidera iustus Dat tibi pacta tonas, liquidumq; per aethera diuis Scādis oas, et morte carens, qua lactea celi Orbita, sidereum penetra sublimis ad axem. Vnde hominum mortale genus, miserabile uulgius Despicis, et curas et inania pectora rides: Si felix prosperq; precor supremasq; tristes, Quae tibi iusta dāmus caelo stellatus ab alto Respice, et affectus ne dedigneris amicos: Sic leuior terra tegat, defleatq; busto Leniter ossa cubent, et conclamata quiescāt.

P. Franciscus Amerinus in pareñ, Platinā.

Ad tua nos ergo pater optime funera moesti Conuenimus, sacris et dare thura focis.

Quae tuas ageret laudes (nisi fata uetarent) Carmen ad exequias flebile Musa mouet. Sed mecum ad lachrymas uatum pia turba uenite, Laureae de comitis ponte sacra comis: Tempora uel taxus cingat, uel dira cupressus: Nil culti possit, cuncta sed atra dolore. Fletibus intersit nobis excitus Apollo. Migaret et ad lachrymas ex Helicone chorus, Rerum prudentes ueniat cum Pallade docti, Ad sit et officijs utraq; lingua pijs. Scilicet ista uiros tangit iactura deosq;, Arte trabunt siqui nomen ab ingenua. Nec tā doctrine (que summa probatur in illo) Quam uita cunctos publica damna mouent. Heu ubi iucundi seruato pondere mores, Summis amor recti, cum probitate pudore Ocia cum magno qui semper honore secutus, Noluit exteris uiuere consilij. Tempora perpetuo traduxit tua tenore, Sollicita uenies ambitione procul. Estq; Palatinas ex omnibus unius ad edes Accitus, summi principis imperio. Bibliotheca illi mox est commissis, locosq; Indet amant maior quam sibi creuit honos. Hec quoq; cum tota librorum mœsta corona, De truibus fatis est modo uisa queri. Depictumq; illic te deplorare uidetur, Pro defiderto uulibus orba tuis. Heu pater ex auro totus, si gratia magnis Par meritis esset, conspicendus eras. Ut summis gratus, sic iste minoribus aequè Oblitua uixit liber ab iniuidia. Fortune nunquam, uirtuti semper adhaesit. Profuit hic, libuit sed nocuisse nihil. Sed quid Musa paras? lachrymis haec tempora dantur, Non laudes tantas enumerare uacat. Nec potes ipsa quidem, utres metire pusillas: Nam non ingenium, sed dedit ista dolor. Sat tibi communis, fueris quod conscia luctus, Communi in luctu nec tacuisse sat est. Sed quae digna potest pro re fatis esse querela, Aut quis pro damnis sufficit in lachrymas? Nemo putet posthac placari numina posse, Est precibus flecti nescia Parca pijs. Dignior aut quisquam seruari, uel fuit alter Pro quo plura queant nota precēsq; daris. Cui mandata forent, perierunt omnia uento. Nil tua uel uirtus, uel ualere preces. Te ne pater nobis prima fraudate senecta, Mors dignum semper uiuere dira rapit: Nil agit haec, citra famam consistit et illa, Surgit ab iniua nunc tibi maior honos. Qui semper uatum memori tibi carmine crescet, Sed plus in scriptis panditur ille tuis. Illa legent cuncti nil concedentia praeis, Texta uel composito, seu pede laxa uago.

DIVERSORVM IN PLATINAM

Preferri Platina sibi iam Verona uidebit,
Proxima nec multum Mantua maior erit.
Vtraq; præclaros potuit uetare poetas,
Es patrie orator parq; poeta tuæ:
Hæc enim extinctum fas sic luxisse parentem,
Aeternum Platine purior umbra uale.
Mores, iuta, decus partum solantur amicos,
Et uite similis mors in honore tua.
Ossa leuis semperq; uirens hæc excipit tellus,
Pro meritis animæ nam patuere poli.

Sigismundus Fulginas secretarius Apo-
stolicus in exequiis Platinae.

Vatis ad exequias uatum pia turba uenite,
Et nos Pierides ex Helicone deæ,
Nec lachrymas tumulo uanos aut thuris honores,
Fata sed in laudes carmina plura date.
Nam quamuis merito Platinam lugemus ademptum,
Et desiderio tangimur usq; pio,
Ipse tamen nos flere uetat, mandataq; linquit,
Quæ diuinus Ennius ante dedit.
Ne quisq; lachrymis decoret, ne funera fletu
Fasit, quod uoluit docta per ora uirum.
Docta per ora uirum uoluit sanctissime uates,
Aeternusq; tui nominis extat honor.
Nec quisq; morti de te cõcedis auare
Ossa nisi & tenuem quæ tegit ossa cutem.
Quippe ita uixisti studiorum ea cura tuorum,
Mors in te uis posse habere nihil.
Non petere ignotas infida per æquora merces,
Non animam lucro uendere cura fuit.
Nec lenas pugnas aut classica dira sequutus,
Sanguinis alterius prodigus atq; tui.
Attonitum nec te traxit popularibus auris
Planctus ab infido pectore profluens.
Ingenuæ placure artes, præceptaq; diui
Socratis, & Sami scripta uerenda senis.
Quæ penitus tu nosse uolens, de fonte petisti
Gratorum, gemino nobilis eloquio.
Hæc fines animo certos peperere modulinq;
Hæc si natos mores ingenuere tibi.
Harum ope & auxilio uiuis post fata superstes.
Has per mortales effugis ipse rogos.
Harum præceptis uisio submotus ab omni,
Calcasti leuam largus auaritiæ.
Cum tibi se largum præberet dextera Sixti,
Impleretq; tuos aura secunda sinus,
Contentus modico, nil ultra poscere certus
In tenuis usus sponte tua redigis,
Viq; magis misera procul ambitione maneres,
Et studijs esset grator ora tuus.
A Vaticano collem transfendis in illum,
Cui nunc phidæus nomina præbet æquus,
Hic musis dilecta domus fundataq; culta est
Extremum uite tempus ad usq; tuæ.
Hic magno ingenio longum transfundis in æuum,
Acta & summorum nomina pontificum.

Hic etiam æternus liber est de principe natus
Dux Vrbis, quem Federicus amat.
Hicq; uoluptates iustus condire labores,
Et quicquid scriptis panditur usq; tuis.
Proh superi ignorant homines sit quanta uoluptas,
Artibus his quanta & gloria, quanta uoluptas.
Mittis his igitur studijs secunda iuuenta,
His oblectatur cana senecta bonis.
Hæc possunt artes res exornare secundas,
Aduersis eadem pandere per fugium.
Delectant foris atq; domi perq; omne periculum.
Noctes atq; dies dant tibi se comites.
Atq; etiam post fata uiuant, nomenq; latere
Cultorum ac laudes posse perire uentem.
Adde quod hinc pendat reges populiq; ducesq;
Qui gestis rebus nomen haberi uolunt.
Tanti enim uirtus cuiusq; & uita putatur
Egregijs quanti fertur ab ingenijs.
Hortor & admoceo colite has Romana iuuentus,
Appetite has toto pectore & ingenio.
Si patriæ multis, si uobis uiuere chari,
Si post exequias nomen habere iuuat.
Aspicite ut Platine totum circumuollet orbem.
Viuat & in nostris gloria pectoribus.
Cuius nos animam gratia pietate colentes,
Quos cupit & sperat esse sui memores.
Annua soluamus tumulo solemnia sancto,
Carminaq; in laudes dicere plura iuuat.

Lippus Brandulinus de morte
Platinae.

Ergo etiam sanctos terris mors improba uates
Inuidet, & nobis optima quæq; rapit:
Quid non in Musas ausura & magna putemus
Numina? tam dubitem numina & ipsa mori.
Sustulit è medio Platinam sensissimam nostrum.
Historie Platinæ Pieridumq; decus.
Cur tantum Lachesi finis in tua iura licere
Phoebe pater? magnos tã petet illa deos.
Frustra igitur colimus cunctis tua manina templis,
At nihil in Lachesim tu quoq; iuris habes?
At te quæ rabies tã clarum extingueret lumen
Compulit? ingluuiis sic saturanda fuit?
Non ne humilis de plebe aliquis si dira uorandi
Vexabat rabies qui rapere tur erat?
Non tamen es contentus, doles quoq; uiuere quæq;
Et nostris in his nocte dieq; malis.
Nec turbe nocuisse satis, petis ardua semper:
Nec nisi de summis acta ruina placet.
At poteras seuosq; duces audiosq; tyrannos
Perdere, si tunc te capiebat honos.
Quod si diuinitas fuerat, neptare libido, fort. captare
Rex uida non unius qui moretur erat.
Quæ uero extincto parta est tibi gloria uate,
Compulit ad tantum quæ rogo causa nefas?
Non habuit quas queris opes, quos queris honores,
Contentus Musæ uixit honore sine.

PANEGYRICI

Quæ tandem causa est, nostras extingueret laudes
Vis, puto te Platine gloria parta mouet.
Non licet, hoc frustra tentas, nil iuris in illam
Est tibi, laus audios effugit una rogos.
Nihil illi nocuisse potes, qui profuit esse,
Extinctum à tumulo gloria maior adest.
Nec tamen extinctus, mortales exiit artus:
Viuat quaq; decet parte, carere caret.
Corporis liber uinculis & carere cæco
Incolit ætherei spiritus astra poli.
Spiritus astra tenet, uiuit sua gloria terris.
In sedes redijt corpus inane lucis.
Viuat, inextinctum uates, uiuetq; per æuum.
Nil agit in uates, nil tibi Parca licet.
Ergo non celebret lachrymis hæc funera quisq;
Carmina sunt doctis uatibus apta magis.
Fundite pro lachrymis doctissima carmina uates,
Officium (uiuit) sentiet ille pium.
At cineri date thura sacro, date myrthea dona.
Assyrio totus fragret odore locus.
Luceat incensis circum funalibus urna,
Carminibus signetur qui tegit ossa lapis.
Sum Platina, historias scripsi sexto auspice sacras.
Erecta est studio bibliotheca meo.

Lodouicus lazarellus in exequiis Platinae.

Anij montis quæ nunc iuga sancta referis,
Exquilie & sacri fontis habetis aquas,
Cernitis ut cocant sanctissima turba poete,
Vt resonent elegis omnia plena sonis,
Si mens cuncta replet, mundi si insula per artus,
Quicquid ubiq; agit, agitur consilia facta uidet:
Conuentus causam sacri docet, ecce queruntur
Nunc uates uatis sit imina trunca iu.
Dicite uos, ubi nunc effundit Platina cantus,
Hic hic assuetus flectere uoce feras.
Qui gemine cum sepe lyra data fila moueret
Marmoreos dulci carmine mouit equos.
Hic fuerat claros uates non ultimus inter,
Huc qui pegaso fonte uulere cohorts.
Nos igitur quoscunq; simul dolor iste cogit,
Ad moesti querimur funeres exequias.
Laurea scripta comis excussit mœsta cupressus,
Denouet & uatum ferrea fata choros.
Sed cur terra tremet: quæ uox modo fertur ad aures?
Audite, o paulum desinat iste dolor.
Non Phœbi oraculum est montis, mens ipsa querelas
Nobiscum & genitus iungere sorte cupit:
Quid fletis uates nomen quod mortis inane est?
Principium ad uite mors potioris iter.
Decipiat reliquos occulta scientia fati,
Vos tamen uates ne malus error agat.
Quotidie sacra sensus Heliconis ab unda
Ducitis, abscescit non tamen umbra retro.
Vos etiam ignari fallit sententia uulgi,
Qui mortem rerum creditis esse aliquid.

Nil perit in mundo: uinculis in prima solutus
Ossa redit rerum quod uiget omne genus.
Corpoream hanc molem sub prima elementa resoluti,
Quis dubitat? mentis fors tamen est uaria.
Ingenijs doctis reditus patet æthera ad altum:
Ignauos animos tartara cæca trahunt.
Quis sapit is bonus est, ignauus quisq; malignus:
Hic petit umbrarum, lucis ab ille domos.
Hoc fatum hic ordo est, fati quod unq; necesse est
Eueniat, mundum legibus ordo regit.
Mercurium o uates in carmina sepe uocatis,
Cur tamen illius dogmata non legis?
Nos cetis liquido (doctrina) si qua manebit
Cura) perire nihil, uiuere cuncta deo.
Platina fideris igitur nunc sedibus hymnos
Dulcisonos cantat commodiore lyra.
Quamquam huius mundanus homo tet conditus urna,
Quam sibi uentis struxerat æde sacra,
In sensu uite redijt melioris ad astra
Totus, & insanas despicit has lachrymas.
Compatitur uobis, uestras felix ue querelas
Arguit, & tales fundit ab ore sonos:
Quid ne meam petitis gemitu turbare quietem?
Viuo ego non perij, iuta mihi melior.
Libera mens celo est, quæ nuper carcer habebat:
Mersa prius tenebris, luce redempta uidet.

C. Laurentij Eustochij secretarij reipu. Ve-
netæ Elegia in funere Platinae.

Ferale complexa facies tristeq; cupressum
Huc ades, & pullos dilanata sinus,
Tu dea, tu querulis euictas uocibus aures
Quæ rapis ad stygias & sine luce domos,
Hoc funus celebrare tuum est, tuus uritur igni
Platina, Romane sidus academie.
Obstupuit, faciesq; modos oblitæ retorfit
A nimis indigno pectora mœsta rogo.
Obstupuit tantis elegia uicta procellis,
Mœstaq; in aduersa lumina fixit humo:
Diua quid attonita es? uanos heu scinde corymbos.
Nunc licet in teneras unguibus ire genas.
Spargantur laceri per eburnea colla capilli.
Turgeat & lachrymis lumen utrunq; suis.
Interit (ah durum est) tantos meminitq; dolores
Platina Pomponi maxima cura tui.
Huc redeat gelido quicquid resupinus in Hemo
Dixit ab amissa thracicus Eurypolice.
Quicquid & ad nigri, passio furibunda capillo
Memnonis exequias addidit alma patrens.
Quod Venus horrendo cum uulnere fufus Adonis
Occidit in cineres, & pia iusta deuit.
Deniq; siquid habet luctus causa machina mundi,
Hoc petat immites, denoueatq; rogos.
Quid non flamma rapit? quid non mortalia carpit?
Fata, quid in toto non terit orbe dies?
Ite procul fragiles calami, fuge musj poetas,
Quæ potes & uati carmen inane tuo.

Quid mihi nos optem, si mors extrema rapacem
Vinea manum fidibus non finit esse locum?
Est tamen, est aliquid, rapinis licet omnia passim
Improba mors, homini quod queat esse super.
Nomina surripimus flammis, non fama sepulchro
Conditur, hic nullum est tibi summa dies.
Aeterna est clari sublimis fama Tibulli:
Aeternum uiuit gloria, uiuit honos.
Hoc tibi non Lachesis potuit, non summa fororum
Platina sollicita surripuisse manu.
Vrna tegit quodcumq; potest, tamen indice saxo
Litra celatas prodeit amica notas.
Exquilijs iacet ille suis, gratissima sedes
Hec fuit, hic moles, reperit ita ualocum.
Confluat huc quicquid sacro de colle Quirini,
Quicquid auentina cernere ab arce potes.
Huc pullata simul properet Romana iuuentus.
Ista sonent media pectora moesta iua.
Eiulet hic gemitus, gemitus quoq; funera poscunt,
Ille comam digitis, appetat ille genas.
Hic ferat in cineres quodcumq; eualle sabæa
Mitit Arabs, uolans ille, uel ille ferat.
Ingemunt planctus, tremulis singulibus aer
Intonet, & magnos uox petat illa deos.
Aspice ut obscuro fundantur ab ethere nimbi,
Deplorentiq; uidet capreas, ceruosq; fugaces,
Et lepores, aprosq; truces rigidiosq; leones,
Et que preterea natiis animalia terris
Sparsa terunt siluas, & inhospita lustra tumentur.
Nec minus alpinos detrito tergo mures,
Dentibus armatos glires, hircosq; sciuros
Insignes cauda: quos inter musculus olim
Euganeo prognatus auo sibi credita curat
Iugera, semencesq; auium custodit ab umbris.
Obstupuit primo: gressusq; immotus in ipso
Substituit: & que sunt anime simulacra ferarum
Ista precor dixit: sunt ne & regione sub ima
Que supis natura dedit: num corpora cerno,
An tenues, tactusq; hominum membrisq; solute
Occurrunt umbræ: sunt ne hæc genitalia rerum
Seminae que terras, que celum, & flumina complent
Oceanumq; patrem: uel si quid forte sub hisce
Hæret imaginibus sit fas arcana deorum
Discere, & ignotas rerum cognoscere causas.
Tum uates, placidis quem Mantius abluat undis
Hæc contra, regnis hospes modo reddite nostris
Vicino mihi uincte solo, dum uita manebit.
Accipe que tigris, que sint hæc monstra p umbras
Sparsa, sub ethereis quicquid mortale pcellis
Aut raptare solet, pedibus ue insistere terra,
Aut uacuas tentare uias, quasq; lacerto
Aula securis uolitare p aera pennis.
Quicquid & in media pulsatur fluctibus unda,
Communes animas alternaq; iura tuetur.
Ergo ubi supremos Lachesis defluxit ad annos,
Fessaq; iam nullo pduxit brachia filo,
Quam tenuit uite formam, quo corpore clausus

C. Laurentij Eustochij secretarij reip. Ver
netæ tranlatio Pla. in cælum.

Ocyor colijs rapiunt qui nubila uetis,
Ocyor excusso librata fulmine dextra
Fama pijs elapsa locis, ubi summa potentum
Atria compleuit, totum discursibus orbem
Solicitat, spargitq; cauo quod nuper auerno
Extulit, & patulas implet rumoribus auras:
Platina Romane fato prob iuppiter atro
Raptus academia, placida mox sede receptus,
Leithæ dum spectat aquas, dum murmura captat,
Et lustrare cupit mediæ telluris hiatus,
Res nulli concessa prius, iactanda per orbem
Accidit, ut furui raperentur ad ethera manes.
Nãq; ubi inexcultos descendit Platina campos,

Subiecitq; oculis, quicquid plutonia uasto
Regna tenet erebo, transuerso in limine palato
Hæsit, & areni concreta est lingua pulato:
Ingredierit tamen arua sacro circumdata a muro,
Et modo per colles longe lateq; usq; agatur
Elisios: modo per segetes, & amena patenti
Gramina prospectu, uarijsq; discolor ambit
Floribus in gyrum, maculisq; distincta coruscis
Linea, temperic uernam, nullumq; laboris
Indicium, & lucem medijs miratur in umbris,
Vndiq; circumstant anime felicia quodam
Nomina, nunc letos passim uaga turba per agros,
Olli fidus adeft lateri comes, omnia uati
Mantua quem genuit similis, meminisse iuuabit.
Quin potius magno fuerit comitatus Homero.
Viuit enim rursumq; Ioui, rursumq; camoenis
Redditus: has carpit membris spirantibus auras.
Lumine qui quondam captus, nunc lumine captus,
Lippus ad Ausonios repat sua carmina neruos.
At meus hic mitidas facili comitante caterua
Circūspicit aquas, & nullo uomere tactam
Cernit humum, nullo aurorum condita tergo.
Sentina iam canas menses, iam poma rubenti,
Hinc suffusa nota pallenti, hinc emulsa cere
Mitiq; & grandes curuatiā pondere ramos,
Errantesq; uidet capreas, ceruosq; fugaces,
Et lepores, aprosq; truces rigidiosq; leones,
Et que preterea natiis animalia terris
Sparsa terunt siluas, & inhospita lustra tumentur.
Nec minus alpinos detrito tergo mures,
Dentibus armatos glires, hircosq; sciuros
Insignes cauda: quos inter musculus olim
Euganeo prognatus auo sibi credita curat
Iugera, semencesq; auium custodit ab umbris.
Obstupuit primo: gressusq; immotus in ipso
Substituit: & que sunt anime simulacra ferarum
Ista precor dixit: sunt ne & regione sub ima
Que supis natura dedit: num corpora cerno,
An tenues, tactusq; hominum membrisq; solute
Occurrunt umbræ: sunt ne hæc genitalia rerum
Seminae que terras, que celum, & flumina complent
Oceanumq; patrem: uel si quid forte sub hisce
Hæret imaginibus sit fas arcana deorum
Discere, & ignotas rerum cognoscere causas.
Tum uates, placidis quem Mantius abluat undis
Hæc contra, regnis hospes modo reddite nostris
Vicino mihi uincte solo, dum uita manebit.
Accipe que tigris, que sint hæc monstra p umbras
Sparsa, sub ethereis quicquid mortale pcellis
Aut raptare solet, pedibus ue insistere terra,
Aut uacuas tentare uias, quasq; lacerto
Aula securis uolitare p aera pennis.
Quicquid & in media pulsatur fluctibus unda,
Communes animas alternaq; iura tuetur.
Ergo ubi supremos Lachesis defluxit ad annos,
Fessaq; iam nullo pduxit brachia filo,
Quam tenuit uite formam, quo corpore clausus

Quisq; fuit, retinet speciem uultusq; priores.
Atq; hinc ad lethen longo post tempore satis
Raptus, in æthereis iterum transmittitur auras.
Et modo qui fuerat pacem arua, seu tristis aselli
Spiritus humanis infunditur artibus: inde
Tarda subest agili mens ob sopita cerebro,
Et stupet, & sterit, ueteres imitata figuras.
Interdum uolucres humani corporis umbra
Ingreditur, sic quem septemfluus attulit aluco
Nilus, habet præsci monumenta in ignia fati
Pittacus: hic uerbis hominem, blæsq; canorus
Voce refert: quãq; ipse potest sua iura retentat,
Et picas quandoq; leues subiere priorum,
Ac nilium faciles anime petulantia picis.
Hinc trahitur uocisq; sonus, fandiq; cupido
Stultaq; garrulitas, hinc ebria uerba procaci
Ore uouunt, referuntq; humanae murmura lingue.
Sic rerum series, & inexorable fatum
Instituit, sic pensa trahunt alterna sorores.
Tu quoq; si manes, quos aurea sustulit etas,
Nec dum longa dies lethæa mersit in unda
Vera ferunt, superas ter iam dimissus in auras
Huc redis, armigeræ tellus sacra Minervæ
Prima tulit puerum nullo tum presso tyranno.
Mox ubi corripuit funesta distratum arma,
Iniecitq; manum patriæ, folioq; superbus
Ushijt, ueterum sparsos sine more libellos
Colligere, & gemmis ornare aggressus & auro.
Primus cecropiam misas perduxit in arcem.
His datus est custos, rursum post funera lethæ
Mergeris, & uarios animam traducis in artus.
Hic quoq; iam lacris immensa uolumina chartis
Sedulus instauras: regumq; hoc munere munus
Accipis, ausonia quo te modo Sixtus in urbe
Extulerat, nunc elisjs iam reddite campis.
Quid facies: num te quartum mortalia poscant
Pectora? qua tandem fato uexatus iniquo
Poenia digna ferens, uel que tibi metâ laborum
Si satis, æternum nostris te fata reponant
Scilicet: aut summi rapiant ad sidera celi.
Hæc Maro: tum crines hederæ redimitus & auro

Threicis uates, hem quod Cylleus inquit,
Quo properat: properabat enim: miratur euntem
Turba deum: rapidis hic tartara præterit alis:
Conciliunq; petit uatum, mox talia faturo:
Felices saluete anime, ioue missus ab ipso
Huc uento, insit placidis hæc nuncia dictis
Verba seram, sedes uestras, & regna beatiss
Circumseptæ iugis fatorum lege teneri.
Nec minus atq; louem, quãquam suprema tenentem
Sceptra manu: quã diuumq; hominumq; potentem
Hic nouus elisios modo qui descendit in agros
Platina debetur superis, hunc fata reposunt
Ipsa sibi, tuq; o grauibus defuncte periculis
Linque nemo roscum, & celo succede patenti.
Bibliotheca Iouis nullo custode tot annos
Sparsa fuit, reparas distictos fata libellos.
Ecce petunt, atq; in terris Sixtina ministrum
Bibliotheca suis habuit celeberrima libris,
Sic celi regione manet diuina nitemem
Bibliotheca animam: non hic tibi cura laborum,
Sed requies, semel ipse tuos ubi forte libellos
Ordine disponas, satis est superisq; Iouiq;
Nomen idem celi teneas quod munere Sixti
Cesserat in terris uiuo: cape protinus hastam
Hanc tibi: ælestes mecum conscende penates.
Assensere pij nullo conamine uates,
Et summum dicere uale: totidemq; recepti
Verba chorus: uatem caducifer arripit aure
Par celeri: patrioq; refert sublimis olympo,
Nubibus effractus: iam penetrata tandem
Attigit, & comitem celi subduxit in arcem.
Talia diuersas iactat dum fama per urbes,
Huc quoq; tyrrheno diuertit ab equore cursum,
Mærentiq; rogis, & acerbato Platina fato
Astitit: & moestas impleuit protinus aures
Este igitur leti, planctus, lachrymasq; Quiritis
Soluite: iam tremulis singulibus ora quiescant.
Pullatq; humeris passim lacerentur amictus,
Platina quem lectus, Romane turba reposcit
Tristis academiæ, fatalia dona sequuntus
Astratene, curasq; uirum nunc ludit inanes.

Impensâ & ære M. Godefridi Hittorpj ciuis Coloniae, mense Ianuario.

